

Porvoon kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma vuosille 2017-2020, luonnos

Rakennus- ja ympäristölautakunta 15.11.2016 § 134

Sisältö

1 Johdanto	3
2 Porvoon ympäristöolosuhteet ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot	4
2.1 Ympäristöolosuhteet	4
2.1.1 Yhdyskuntarakenne	4
2.1.2 Vesistöt ja niiden tila	4
2.1.3 Vesihuollon ja jätehuollon järjestäminen	5
2.1.4 Pohjavesialueet	6
2.1.5 Luonnonsuojelualueet	6
2.2 Pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot	6
3 Valvottavat kohteet	6
3.1 Ympäristönsuojelulaki	6
3.1.1 Ympäristöluvanvaraiset ja rekisteröitävät kohteet	6
3.1.2 Ilmoitusvelvolliset toiminnot (YSL 118-120 §)	8
3.1.2.1 Ilmoitus häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavasta toiminnasta (YSL 118 §)	8
3.1.2.2 Ilmoitus koeluonteisesta toiminnasta (YSL 119 §)	8
3.1.2.3 Ilmoitus poikkeuksellisesta tilanteesta (YSL 120 §)	8
3.1.3 Muu ympäristönsuojelulain mukainen valvonta	9
3.1.3.1 Poikkeustilanteet (YSL 169 § ja 186 §)	9
3.1.3.2 Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 180 §)	9
3.1.3.3 Muut valvontakohteet	9
3.2 Jätelain valvonta	10
3.2.1 Säännöllinen valvonta	10
3.2.1.1 Rekisteröitävä jätteen keräystoiminta (JL 100 §)	10
3.2.1.2 Toiminnot, joissa syntyy vaarallista jätettä (JL 124 §)	11
3.2.2 Jätelain yleinen valvonta	11
3.2.2.1 Roskaantuminen	11
3.2.3 Maa-aineslain valvonta	13
3.2.4 Vesilain valvonta	13
3.2.5 Vesihuoltolain valvonta	13
3.2.6 Maastoliikenne- ja vesiliikennelain valvonta	14
3.2.7 Merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta	14
3.2.8 Kemikaalilain valvonta	14
3.2.9 Ulkoilulain valvonta	15
3.2.10 Luonnonsuojelulain valvonta	15
3.2.11 Ilmanlaadun tarkkailu	15
4 <i>Toimintojen riskinarviointi</i>	16
4.1 Toimialakohtainen riskinarviointi	16
4.2 Laitoskohtainen riskinarviointi	16

4.2.1 Ympäristönsuojelulain mukaiset lupa- ja rekisteröintivelvolliset laitokset.....	16
4.2.2 Jätelain mukaiset laitokset.....	18
4.3 Otantamenetelmät.....	19
5 Valvontaohjelman laatiminen.....	19
6 Valvontatoimenpiteet ja valvonnan maksullisuus.....	20
6.1 Valvonnan maksullisuus.....	20
6.2 Tarkastukset.....	20
6.2.1 Määräaikaistarkastukset.....	20
6.2.2 Muut tarkastukset.....	21
6.2.3 Maa-ainelain mukaiset tarkastukset.....	21
6.3 Luvan muuttamisen tarpeen arviointi.....	21
6.4 Raporttien ja selvitysten tarkastaminen.....	22
6.4.1 Lupamääräyksissä edellytetyt selvitykset.....	22
6.4.2 Vuosiraportointi.....	22
6.5 Tarkkailutulosten seuranta.....	22
6.6 Hallintapakko ja tutkintapyynnöt.....	23
6.7 Jätelain laiminlyöntimaksut.....	23
6.8 Valvontaprojektit.....	23
6.9 Lausunnot.....	23
7 Valvontaohjelman toteutumisen arviointi.....	24
7.1 Valvontaohjelman toteutuminen ja sen laadinta.....	24
7.2 Valvontasuunnitelman toteutuminen ja sen päivittäminen.....	25
8 Valvonnan organisointi ja resurssit.....	25
8.1 Valvontaan käytettävissä olevat resurssit.....	25
8.2 Vuosittain tehtävät valvontatoimenpiteet.....	26
8.3 Tehtävien priorisointi.....	26
8.4 Osaamisen ylläpito ja kehittäminen.....	27
8.5 Tietojärjestelmät.....	27
8.6 Asiakaspalvelu ja viestintä.....	28
8.7 Delegoinnit.....	28
8.8 Viranomaisten välinen yhteistyö.....	29

1 Johdanto

Porvoon kaupungin ympäristönsuojelu vastaa ympäristönsuojelun tehtävistä Porvoon alueella. Ympäristönsuojeluviranomaisena toimii rakennus- ja ympäristölautakunta. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten valvontasuunnitelma. Säännös mahdollistaa myös tehtävien asettamisen tärkeysjärjestykseen, jos se on välttämätöntä tehtävien asianmukaiseksi hoitamiseksi.

Valvontasuunnitelmaan kootaan tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa kuvataan valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet ja valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Valvontasuunnitelma on julkinen asiakirja, joka asetetaan julkisesti nähtäville ja josta pyydetään lausuntoja. Rakennus- ja ympäristölautakunta tekee valvontasuunnitelmasta päätöksen

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvontasuunnitelman laatimisen lisäksi laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta valvontaohjelma. Valvontaohjelmassa kuvataan tarkemmin tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla. Valvontaohjelma on hallintolain (434/2003) 39 §:n nojalla ei-julkinen asiakirja. Valvontaohjelman osalta lautakuntaan viedään yleiset periaatteet (esim. periaatteet riskinarvioinnille) ja yhteenveto suunnitellusta valvonnasta. Toiminnanharjoittajalla on oikeus saada tietää kohteensa valvontaluokka ja perusteet sen määräytymiselle.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta valvontaohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta. Valvonnasta perittävistä maksuista päätetään ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa.

Rakennus- ja ympäristölautakunta on 27.8.2013 § 88 hyväksynyt Porvoon ympäristönsuojelun voimassa olevan valvontasuunnitelman vuosille 2013 - 2016. Uusi valvontasuunnitelma vuosille 2017–2020 on uudistettu kokonaan. Valvontasuunnitelma korvaa vanhan valvontasuunnitelman. Valvontasuunnitelman laidinnassa on hyödynnetty ympäristöministeriön valvontatyöryhmän esitystä uudeksi ympäristövalvonnan ohjeeksi. Valvontasuunnitelma päivitetään jatkossa valtuustokausittain ja valvontaohjelman yhteenveto vuosittain.

Jätelain (646/2011) 124 §:ssä on säädetty valvontaviranomaisen velvollisuudesta suorittaa toimintojen määräaikaista tarkastuksia. Esimerkiksi laitokset ja toiminnot, joissa syntyy vaarallista jätettä, on tarkastettava määräajoin. Jätelaki ei toistaiseksi velvoita laatimaan valvontasuunnitelmaa. Tämä valvontasuunnitelma toimii myös jätelain mukaisten toimintojen valvonnan alustavana suunnitelmana.

Ympäristönsuojelulain 168 §:ssä ja jätelain 124 §:ssä säädetty valvontavelvoitteet kattavat vain osan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvista valvontavelvoitteista ja muista velvoitteista. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavelvoitteista ja muista tehtävistä määrätään lisäksi kemikaalilain (599/2013), maa-ainelain (555/1981), maastoliikennelain (1710/1995), merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009), ulkoilulain (606/1973), vesihuoltolain (119/2001), vesilain (587/2011) ja vesiliikennelain (463/1996) sekä näiden nojalla annettujen asetusten ja määräysten kautta. Myös ympäristönsuojelun yleiseen edistämiseen liittyy valvontatehtäviä.

1.1 Valvonnan suunnitelmallisuus ja tavoitteet

Valvontasuunnitelman ensisijaisena tavoitteena on järjestää luvanvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen valvonta säännöllisesti ja tehokkaasti. Suunnitelmallisen valvonnan kautta saavutetaan riittävä, ennalta määritelty tarkastustiheys toiminnoille sekä varmistetaan toiminnanharjoittajien kesken tasavertainen tarkastuskäytäntö. Valvonnan tavoitteena on varmistaa lainsäädännön ja lupaehtojen noudattaminen ja sitä kautta ennaltaehkäistä ympäristön pilaantumista ja sen vaaraa. Valvonta on tehokasta, kun se kohdistetaan riskien arvioinnin perusteella haitallisimpiin suurimman riskin kohteisiin. Suunnitelmallisen valvonnan tavoitteena on tunnistaa tapaukset, joista aiheutuu vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Samalla seurataan lupamääräysten ja päästöraja-arvojen noudattamista sekä toiminnan yleistä lainmukaisuutta. Valvontasuunnitelmassa kuvataan riskinarvioinnin ja valvonnan priorisoinnin perusteet.

Valvonnan on oltava laadukasta, säännöllistä, tehokasta ja riskinarviointiin perustuvaa. Tähän liittyy valvontatoiminnan oikea resurssien oikea mitoitus ja tarkastuskohteiden priorisointi. Myös viranomaisten yhteistyön onnistuminen on tärkeitä. Valvontaan kuuluu valmius rikostutkinnan käynnistämiseen kun siihen on aihetta.

2 Porvoon ympäristöolosuhteet ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot

2.1 Ympäristöolosuhteet

Porvoon kaupungin maa-pinta-ala on noin 655 km². Lisäksi Porvoon kaupungin alueeseen kuuluu meripinta-alaa noin 1 105 km² ja sisävesistöjä yhteensä runsas 9 km². Porvoo on yksi keskiajalla Suomeen perustetuista kaupungeista. Kaupungissa on kulttuuri-historiallisesti arvokkaita aluekokonaisuuksia kuten Vanha Porvoo, Empirekaupunki, Hamari sekä Ilolan Postimäki.

2.1.1 Yhdyskuntarakenne

Kaupungilla on selkeä keskusta-alue, joka viime vuosina on tiivistynyt erityisesti Porvoonjoen länsirannan rakentamisen myötä. Haja-asutusalueilla ja saaristossa asutus on keskittynyt vanhoihin kyläkeskuksiin, mutta pientalorakentamista on ohjautunut voimakkaasti myös kyläkeskusten ulkopuolelle.

Porvoon väkiluku vuoden 2015 elokuun lopussa oli 50 058 henkeä. Porvoon väestömäärä on kasvanut viime vuosina keskimäärin 0,8 % vuodessa ja kaupunki on asettanut tavoitteeksi noin 1,0 %:n vuotuisen väestönkasvun. Kesäkaudella Porvoon asukasmäärä kasvaa voimakkaasti vapaa-ajan asutuksen takia. Loma-asutus on keskittynyt erityisesti rannoille, joista 55 % on rakennettu. Porvoossa oli vuoden 2012 lopulla 3 713 vapaa-ajan asuntoa. Ranta-rakentaminen vaikuttaa mm. virkistyskäytössä olevien vapaiden rantojen määrään ja vesistöjen tilaan.

2.1.2 Vesistöt ja niiden tila

Porvoon edustan merialueen tila on heikentynyt viimeisten vuosikymmenten aikana. Tähän on vaikuttanut erityisesti Mustijoen, Porvoonjoen ja Ilolanjoen vesien mukana kulkeutuva ravinne- ja kiintoainekuormitus. Jokivesien samentava vaikutus ulottuu runsasvaluntaisina kausina kilometrien päähän jokisuistoista. Porvoonjoen ja Mustijoen kautta tulee vuosittain 95–98 % Porvoon läntiselle merialueelle kohdistuvasta ravinnekuormituksesta. Pääosa jokien kautta tulevasta kuormituksesta

on peräisin maataloudessa, erityisesti peltoviljelyssä syntyvästä hajakuormituksesta. Porvoon läntistä merialuetta kuormittavat lisäksi Kilpilahden ja Tolkkisten teollisuusalueet, mikä ilmenee ravinnekuormituksen ohella kemiallisena kuormituksena (mm. öljy, fenoli, klooratut hiilivedyt).

Pääosa Porvoon yhdyskuntajätevesien aiheuttamasta kuormituksesta kohdistuu myös kaupungin läntiselle merialueelle. Yhdyskuntajätevesien aiheuttamaa merialueen kuormitusta vähensi tuntuvasti Porvoon veden uuden jätevedenpuhdistamon käyttöönotto Hermanninsaassa vuonna 2001. Vähentyneestä jätevesikuormituksesta huolimatta luokitellaan suuri osa Porvoon edustan merialueesta edelleen käyttökelpoisuudeltaan välttäväksi. Merialueen vedenlaatu täyttää yleensä kesäaikana sosiaali- ja terveysministeriön uimavedelle asettamat hygieeniset laatuvaatimukset. Merialueen pohjaeläimistön tila on seurantutkimusten perusteella kuitenkin heikko ja lajisto paikoin jopa huomattavan niukkaa, mikä heijastaa vesialueen likaantumista.

Porvoonlaiset joet ovat pelloilta tulevien valumien takia suurimman osan vuotta savisameita. Joki- varsien ylivoimaisesti suurin yksittäinen kuormittaja on Lahden kaupunki Porvoonjoen yläjuoksulla. Porvoonjoen pääuoman käyttökelpoisuus luokitellaan korkeiden fosforipitoisuuksien ja bakteerimäärien perusteella välttäväksi ja heti Lahden alapuolella jopa huonoksi. Mustijoessa ja Ilolanjoessa veden laatu on arvioitu samoin pääosin välttäväksi. Tehostuneen yhdyskuntajätevesien puhdistuksen ja jätevesien siirtoviemäroinnin ansiosta Porvoonjoen veden laadussa on kuitenkin viime vuosina havaittu pientä paranemista

Porvoon järvet ovat pääosin pieniä ja matalia. Maa- ja metsätalous sekä viemäröimätön asutus kuormittavat järviä vaihtelevasti. Järvien vesi on yleensä ollut hygieenisesti hyvälaatuista ja siten uimakelpoista. Maataloudesta peräisin olevat ravinteet kuormittavat matalia, peltojen keskellä sijaitsevia järviä, mikä lisää näiden järvien rehevöitymis- ja umpeenkasvamisongelmia. Metsäalueiden keskellä sijaitsevat järvet ovat sen sijaan pääosin hyväkuntoisia. Useiden järvien tilaa on olennaisesti heikentänyt aikoinaan tehty vedenpinnan lasku, mikä on heikentänyt niiden kuormituksen kestävyttä.

2.1.3 Vesihuollon ja jätehuollon järjestäminen

Porvoon vesi ja yksityiset vesihuoltolaitokset eli vesiosuuskunnat vastaavat toiminta-alueillaan vesihuollosta. Porvoon vesi toimittaa Porvoossa kaiken talousveden vesijohtoverkkoon liittyneille kiinteistöille. Myös vesiosuuskunnat (11 kpl) ostavat talousveden Porvoon vedeltä. Talousveden laadun valvonnasta vastaavat Porvoon vesi ja kaupungin terveydensuojelu.

Jätevesiosuuskuntia on Porvoossa jäljellä kaksi. Hinthaaran pohjoinen vesi- ja viemäriosuuskunta toimittaa jätevedet Porvoon veden verkostoon. Porvoon saariston vesihuoltolaitoksen toiminta on 5.4.2016 siirtynyt Porvoon vedelle, mutta osa sen putkistoista (liityntähaarat) on jäänyt edelleen osuuskunnan vastuulle. Porvoon veden vastuulle ovat siirtyneet kaikki Porvoon saariston vesihuoltolaitoksen 12 kyläpuhdistamo, joiden asukasvastineluku (alle 100) ei ole edellyttänyt ympäristöluvan hakemista. Porvoossa on lisäksi neljä muuta tämän kokoluokan yksityistä jätevedenpuhdistamo. Näiden alle 100 asukasvastineluvun puhdistamojen valvontavastuu kuuluu kaupungin ympäristönsuojelulle.

Porvoossa kotitalouksien yhdyskuntajätehuolto on kunnan järjestämää ja jätehuollon käytännön toteutuksesta vastaa Rosk`n Roll Oy siltä osin kuin jätehuollon järjestäminen ei ole tuottajavastuulain alaista toimintaa. Rosk`n Roll Oy on lähes kokonaan Itä- ja Länsi-Uudenmaan kuntien omistama jätehuolto-yhtiö, joka kilpailuttaa ja valitsee alueen jätehuoltourakoitsijat sekä vastaa toimialueensa jätekeskusten ja jäteasemien toiminnasta. Jätevesilietteiden käsittely on vielä sopimusperusteista.

2.1.4 Pohjavesialueet

Porvoossa on 13 ympäristöhallinnon tärkeiksi luokittamaa, I-II luokan pohjavesialuetta. Kahdelle tärkeimmälle pohjavesi-alueelle (Sannainen, Saksanniemi-Kerkkoo) on Länsi-Suomen vesioikeus määrännyt suoja-alueet vuonna 1990. Suurin suojelutarve kohdistuu Sannaisten pohjavesialueeseen, josta pumpataan pääosa Porvoon veden toimittamasta juomavedestä.

2.1.5 Luonnonsuojelualueet

Porvoossa on luonnonsuojelulain tai valtioneuvoston asetuksen nojalla rauhoitettuja suojelualueita yhteensä 12 383 hehtaaria. Natura 2000 -alueita Porvoossa on 37 740 hehtaaria. Porvoossa on sekä vanhoja, 1930- ja 1940-luvuilla perustettuja suojelualueita, kuten Söderskär, Tunholmen ja Ruskis, että 1990- ja 2000-luvuilla perustettuja suojelualueita erityisesti Stensbölessä ja Emäsälössä. Suuri osa suojellusta alueesta on merialuetta, jossa suojelun perusteena ovat erityisesti vesilinnuston tarpeet. Laajimmat suojellut maa-alueet sijaitsevat Porvoonjoen suiston - Stensbölen moni-puolisella ja arvokkaalla Natura 2000 -alueella. Alueen pinta-ala on lähes 1 400 hehtaaria ja siihen sisältyy valtakunnallisesti arvokkaita lintuvesiä, lehtoja, vanhoja metsiä ja soita.

2.2 Pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot

Porvoon alueella sijaitseva Kilpilahden teollisuusalue on Pohjoismaiden suurin petrokemian teollisuuden keskittymä ja sen päästöt ilmaan muodostavat merkittävän osan koko Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan alueen päästöistä. Kilpilahdessa toimivia yrityksiä ovat mm. Neste Oyj, Borealis Polymers Oy, Bewi Styrochem Oy ja Ashland Finland Oy.

Keskeiset ympäristön pilaantumisen riskit liittyvät Porvoossa maaperään sekä pinta- ja pohjavesiin ja taajama-alueiden toimintojen osalta viihtyisyyden vähenemiseen. Pilaantumisriskiä aiheuttavat mm. maa- ja kalliokiviainesten ottaminen, maatalous, jätevedet ja viemärit, teollisuus, jätteiden käsittely, maa-aineksien läjittäminen, autoromuttamot, polttonesteiden jakelu, korjaamot ja kemikaalien varastointi. Liikenneväylien varsilla, Kilpilahden vaikutuspiirissä ja paikoin Tolkkisissa on meluhäiriötä joka ulottuu vaihtelevasti asutuksen piiriin.

Porvoon vanha teollisuushistoria on jättänyt jälkeensä myös pilaantuneita maa-alueita. Kaupungin alueella on kaikkiaan yli 230 pilaantuneeksi epäiltyä tai tiedettyä kohdetta.

3 Valvottavat kohteet

3.1 Ympäristönsuojelulaki

3.1.1 Ympäristöluvanvaraiset ja rekisteröitävät kohteet

Porvoossa oli vuoden 2015 lopussa yhteensä 42 toiminnassa olevaa lupavelvollista, säännöllisen valvonnan piiriin kuuluvaa laitosta tai toimintoa, joiden osalta toimivaltainen lupa- ja valvontaviranomainen on Porvoon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta. Rekisteröityjä laitoksia on 10 kappaletta, jolloin säännöllisen valvonnan piiriin kuuluvia luvanvaraisia ja rekisteröitäviä kohteita on yhteensä 52 kpl. Pääosan säännöllisen valvonnan valvontakohteista muodostavat polttonesteiden jakeluasemat (40 %), maa- tai kalliokiviaineksen otto (10 %), eläinsuojat (11 %) sekä jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely (13 %).

Porvoon kaupungin alueella on 33 toiminnassa olevaa lupavelvollista laitosta, joiden toimivaltainen lupaviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto. Näiden osalta ensisijainen valvontavastuu on Uudenmaan ELY-keskuksella.

Ympäristönsuojelulain voimaantulon jälkeen annetun lain (113/2000) 7 §:n mukaisessa ympäristölupa-tarpeen arvioinnissa (ns. YVPL-mukainen harkinta) on tehty lupatarpeen arviointi 31 toiminnolle. Näistä 3 velvoitettiin hakemaan ympäristölupaa ja loppujen osalta arvioitiin, että tarvetta uuden ympäristöluvan hakemiselle ei arviointihetkellä ollut.

Kunnan lupaviranomaisen valvonnassa olevien ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen jakaantuminen eri luokkiin on esitetty alla olevassa taulukossa:

Taulukko 1 Kunnan ympäristölupaviranomaisen valvomat ympäristöluvan varaiset ja rekisteröitävät toiminnot

Ympäristöluvan varaiset toiminnot Toiminta/laitos	Kohteiden lukumäärä	% kohteista
Metsäteollisuus	-	
Metalliteollisuus	2	4
Energiantuotanto	1	2
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai poltto-nesteiden varastointi tai käsittely	14	27
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	1	2
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maa-ainesten otto	5	10
Mineraalituotteiden valmistus	2	4
Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	-	
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	-	
Eläinsuojat	6	11
Liikenne	2	4
Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely	7	13
Krematoriot	-	
Ampumaradat	2	4
Kiinteä eläintarha tai huvipuisto	-	
Pysyvä, ulkona sijaitseva laitosmainen suihkupuhal-luspaikka	-	
Rekisteröitävät toiminnot		
Toiminta/laitos		
Energiantuotantoyksikkö	-	
Asfalttiasemat	1	2
Polttonesteiden jakeluasema	7	13

Kemiallinen pesula	2	4
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta tai laitos	-	
Yhteensä	52	100

3.1.2 Ilmoitusvelvolliset toiminnot (YSL 118-120 §)

3.1.2.1 Ilmoitus häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavasta toiminnasta (YSL 118 §)

Erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta tai tapahtumasta on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle (YSL 118 §). Ilmoitukset koskevat pääasiassa tilapäistä murskausta, louhintaa, rakentamista tai ulkoilmatapahtumia (konsertit, moottoriurheilukilpailut jne.).

Ympäristönsuojelupäällikkö tekee ilmoituksista tarvittaessa kirjallisen päätöksen. Ilmoitusten käsittelyyn saattaa liittyä tarkastus. Jälkivalvontatarkastuksia tehdään tarvittaessa. Tarkastukset keskitetään toimintoihin, joiden melupäästöistä arvioidaan aiheutuvan haittaa. Ympäristönsuojelu käsittelee vuosittain noin 15-20 meluilmoitusta.

3.1.2.2 Ilmoitus koeluonteisesta toiminnasta (YSL 119 §)

Koeluonteisesta lyhytaikaisesta toiminnasta, jonka tarkoituksena on kokeilla uutta tekniikkaa, raaka- tai polttoainetta, valmistus- tai polttomenetelmää tai puhdistuslaitetta taikka käsitellä jätettä laitos- tai ammattimaisesti vaikutusten, käyttökelpoisuuden tai muun seikan selvittämiseksi, on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle (YSL 119 §).

Ilmoituksista tehdään aina kirjallinen päätös. Ilmoitusten käsittelyyn liitetään tarkastus. Päätökseen voi sisältyä raportointivelvoitteita toiminnan tuloksista tai määräyksiä hankkeen ympäristövaikutuksien seurannasta. Ilmoituksia on ollut Porvoossa harvakseltaan.

3.1.2.3 Ilmoitus poikkeuksellisesta tilanteesta (YSL 120 §)

Onnettomuudesta, tuotantohäiriöstä tai rakennelman tai laitteen purkamisen poikkeuksellisesta tilanteesta, josta aiheutuu tai uhkaa aiheutua päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa tai aiheutuu erityisiä toimia jätehuollossa, on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle (YSL 120 §). Ilmoitus poikkeuksellisesta tilanteesta voi liittyä mm. isoihin purkutöihin, joissa muodostuu paljon jätteitä, poikkeuksellisen haitallisia jätteitä tai joissa purkutyöstä voi aiheutua esimerkiksi merkittävää melu- tai pölyhaittaa.

Ilmoituksista tehdään aina päätös. Kohde tarkastetaan aina ilmoituspäätöksen valmistelun yhteydessä. Päätökseen saattaa sisältyä raportointivelvoitteita kuten jätekirjanpito. Ympäristönsuojelu käsittelee vuosittain noin 0-1 poikkeuksellista tilannetta koskevaa ilmoitusta.

3.1.3 Muu ympäristönsuojelulain mukainen valvonta

3.1.3.1 Poikkeustilanteet (YSL 169 § ja 186 §)

Jos onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan noudattamatta jättämisen tai muun seikan vuoksi on aihetta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveystahetta tai merkittävää muuta ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa, valvontaviranomaisen on tarkastettava toiminta tai selvitettävä asia muulla asianmukaisella tavalla. Jos samanaikaisesti on vireillä toimintaa koskeva lupa-asia, on tarkastus tai selvitys tehtävä mahdollisuuksien mukaan ennen lupa-asian ratkaisemista (YSL 169 §).

Ilmoitusta koskeva toiminta käydään tarkastamassa ja tarkastuksella arvioidaan toiminnasta aiheutuva haitta ja tarvittavat toimenpiteet. Tarvittaessa voidaan tehdä yhteistarkastus toisen viranomaisen kanssa, jos ilmoitus koskee sellaista asiaa, jossa toimivalta on rinnakkaista tai päällekkäistä tai tarvitaan toisen viranomaisen asiantuntemusta. Tällaisia tarkastuksia voi olla esim. terveystahetta koskevissa asioissa.

Mikäli on tarvetta, ympäristönsuojelu antaa toimintaa koskevia määräyksiä tai keskeyttää toiminnan. Välittömät valvontakeinot ovat väliaikaisia ja ne viedään viivytyksettä rakennus- ja ympäristölautakunnan käsiteltäväksi.

Rakennus- ja ympäristölautakunta käyttää tarvittaessa ympäristönsuojelulain 186 §:n tarkoittamaa vireillepano-oikeutta.

3.1.3.2 Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 180 §)

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa yksittäisiä määräyksiä pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 180 §) muille kuin luvanvaraisille tai rekisteröitäville toiminnoille. Annettuja määräyksiä on tarpeen myös valvoa.

3.1.3.3 Muut valvontakohteet

Talousjätevesien käsittelyä koskevat lupa- ja valvontatehtävät (VNa 527/2014)

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluvat vesihuoltolaitosten viemäriverkkojen ulkopuolella sijaitsevilla kiinteistöillä syntyvien talousjätevesien lupa- ja valvonta-asiat (VNa 527/2014) sekä ympäristönsuojelulaissa (YSL) annetun yleisen jätevesiä koskevan puhdistamisvelvollisuuden (155 §) ja talousjätevesien käsittelyjärjestelmiä koskevan määräyksen (156 §) valvonta- ja neuvontatehtävät. Viranomaiselle on annettu mahdollisuus myöntää tietyin edellytyksin poikkeus velvollisuudesta parantaa jätevesijärjestelmä säädösten edellyttämälle tasolle (157 §). Viranomainen voi lisäksi päättää jätevesien johtamisesta toisen maalle (158 §).

Lannan varastointi ja levittäminen (VNa 1250/2014)

Eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamista koskevan asetuksen (1250/2014) ja ympäristönsuojelulain 172 §:n mukaiset valvontailmoitukset (ns. patterointi-ilmoitukset) käsitellään pääasiallisesti toimistotyönä kirjallisen aineiston ja asiakkaan kanssa käydyn neuvottelun perusteella. Tarkastus tehdään harkinnan mukaisesti tarvittaessa. Patterin sijoituspaikka tarkastetaan, ellei se selviä karttatarkastelun ja aiempien tarkastuskäyntien perusteella. Patterointi-ilmoitukset viedään tiedoksi rakennus- ja ympäristölautakunnalle. Ympäristönsuojelu käsittelee vuosittain noin 10 lantapatterien sijoittamista koskevaa ilmoitusta.

Muu maatalouden valvonta

Maatalouden toiminnanharjoittajiin, jotka eivät ole lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintimenettelyjen piirissä, valvontaa kohdistetaan siten, että voidaan arvioida toimiala- ja myös kohdekohtaisesti ympäristönsuojelun ja jätehuollon tilaa ja tasoa. Osa valvonnasta toteutuu tarkastuksina ja neuvotteluina asiakkailta tulleiden valitusten perusteella, osa muilta viranomaisahoilta tulleiden ilmoitusten johdosta. Maatalouden tai eläinsuojien ympäristönsuojelua koskevia lausuntoja annetaan myös esimerkiksi rakennusvalvonnalle rakennuslupien ja -ilmoitusten sekä toimenpidelupien yhteydessä.

3.2 Jätelain valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluu jätelain (646/2011) nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonta. Yleinen valvontavastuu on yhteinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa.

Jätelain nojalla valvottavien toimintojen mukaisessa valvonnassa noudatetaan soveltuvin osin ympäristölupavelvollisten toimintojen valvontakeinoja ja -menettelyjä. Jätelain nojalla tehtävän valvonnan keinoja ovat mm. toiminnanharjoittajan lähettämät raportit ja seurannat sekä jätteiden vastaanottajien ja käsittelijöiden raportoinnin seuraaminen.

3.2.1 Säännöllinen valvonta

Jätelaissa on säädetty ympäristönsuojeluviranomaiselle velvollisuus säännöllisesti valvoa rekisteröitäviä toimintoja (100 §) sekä toimintaa, jossa syntyy vaarallista jätettä (124 §). Rekisteröitävän toiminnan osalta valvoja on rekisteröinnin tehnyt viranomainen. Vastuu vaarallista jätettä tuottavan toiminnan valvonnasta on jakamaton kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja ELY-keskuksen välillä. Jätelain mukaisesta säännöllisestä valvonnasta ei ole mahdollista periä maksua.

3.2.1.1 Rekisteröitävä jätteen keräystoiminta (JL 100 §)

Jätelain 100 §:n mukaan jätteen ammattimaista keräystoimintaa harjoittavan on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle toiminnan merkitsemiseksi jätehuoltorekisteriin. Ilmoitus jätteen keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin on valvonnan väline. Sen avulla kunnan ympäristönsuojeluviranomainen saa tiedon valvottavasta toiminnasta. Asianmukaisen jätehuollon varmistamiseksi keräystoiminta tulee tarkastaa säännöllisesti.

Porvoon alueella on tehty jätelain mukaisia rekisteröintejä 4 kpl. Ympäristönsuojelu kirjaa ilmoitukset saapuneeksi ja kirjaa rekisteröitävän toiminnan tiedot Uudenmaan ELY-keskuksen VAHTI-tietojärjestelmään. ELY-keskuksen vastuuhenkilö hyväksyy rekisteröinnin. Tämän jälkeen ympäristönsuojelu ilmoittaa kirjallisesti keräystoimintaa harjoittavalle rekisteröinnistä. Rekisteröinnistä peritään taksan mukainen maksu. Keräystoiminnan harjoittajalle toimitetaan rekisteröintiä koskeva ilmoitus sekä kopio tarkastuspöytäkirjasta.

Jokainen jätteenkeräyspaikka tarkastetaan ennen rekisteröinnin tekemistä. Rekisteröinnin jälkeinen valvonta-tarve arvioidaan tapauskohtaisesti. Tarkastustarpeeseen vaikuttaa mm. toiminnan laajuus kerättävät jätejakeet ja toiminnasta aiheutuva pilaantumisen vaara. Kunakin vuonna tarkastettavat kohteet valitaan otannalla. Tämän lisäksi valvontaa tehdään haitta-ilmoitusten perusteella.

3.2.1.2 Toiminnat, joissa syntyy vaarallista jätettä (JL 124 §)

Jätelain 124 § velvoittaa valvontaviranomaiset tarkastamaan määräajoin laitokset ja yritykset, joissa:

- 1) harjoitetaan jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä;
- 2) **syntyy vaarallista jätettä**;
- 3) **harjoitetaan jätteen ammattimaista** kuljettamista tai **keräystä**;
- 4) toimitaan jätteen välittäjänä;
- 5) toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulla näistä tehtävistä on jätteen ammattimaisen keräyksen valvonta sekä jätteen laitos- tai ammattimainen käsittely niiltä osin kuin ne kuuluvat kunnan ympäristönsuojelulain mukaisiin valvottaviin kohteisiin.

Jätelain mukaan vastuu jätteiden kuljetus- ja välitystoiminnan valvonnasta kuuluu ensisijaisesti ELY-keskukselle. Vaarallista jätettä synnyttävien laitosten tai yritysten osalta valvontavastuu on jakamaton, ja valvontavastuusta sovitaan tapauskohtaisesti ELY-keskuksen kanssa.

Jätteen kansainvälisiä siirtoja koskeva säännöllisen valvonnan velvoite on tullut voimaan 1.1.2016. Kunnan valvontaviranomaisen vastuulla on laatia riskinarviointiin perustuvat tarkastussuunnitelmat sellaisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvottavien kohteiden kuuluvien laitosten ja yritysten tarkastuksista, joiden toimintaan liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja. Jätelain 124 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tarkastuksia ja muuta valvontaa koskevat suunnitelmat on laadittava viimeistään 1.1.2017.

Ympäristönsuojelu on selvittänyt alustavasti vaarallista jätettä Porvoon alueella tuottavat yritykset kesällä 2016. Yrityksiä arvioidaan olevan yli 100. Kattavaa rekisteriä vaarallista jätettä tuottavista toimintoista ei ole. Tarkastettavia toimialoja ovat mm. auto- ja venehuolto, painotalot, kemianteollisuus ja maansiirto.

Vaarallista jätettä tuottavia toimintoja tarkastetaan ainoastaan projektiluonteisesti. Tarkastettavat toiminnot valitaan otannalla.

3.2.2 Jätelain yleinen valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluva jätelain yleinen valvonta kohdistuu muun muassa jätehuoltoon liittymisen valvontaan, jätehuoltomääräysten valvontaan ja roskaantumisasioihin. Liittyjävalvontaa ja jätehuoltomääräyksiensä valvontaa tehdään pääsääntöisesti kirjallisten vireillepajojen perusteella. Valvontaa tehdään myös osana muuta ympäristövalvontaa.

Jätelain perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa ei-luvanvaraista toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen (JL 125 §) roskaantumisen ehkäisemiseksi tai jätehuollon asianmukaisuuden varmistamiseksi. Määräyksen antaminen soveltuu tilanteisiin, joissa ei suoraan ole annettu yleistä säännöstä tai määräystä, jota vastaan olisi toimittu, mutta toiminta ei kuitenkaan ole jätelain tavoitteiden mukaista. Yksittäisen määräyksen antaminen on luonteeltaan hallintopakkoa kevyempi toimenpide. Mikäli yksittäinen määräys annetaan, viranomainen myös valvoo sitä.

3.2.2.1 Roskaantuminen

Roskaamisasiat tulevat viranomaisen tietoon yleensä haitta-ilmoitusten perusteella. Tilanteen selvittämiseksi kohteeseen tehdään tarkastus. Roskaantuneen alueen valvonnassa otetaan huomioon

rajapinnat yhtäältä maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaiseen rakennetun ympäristön valvontaan ja toisaalta ympäristönsuojelulain mukaiseen maaperän pilaamiseen. Mikäli toimivaltainen viranomainen on rakennusvalvonta tai ELY-keskus, siirretään asia tarvittaessa toimivaltaiselle viranomaiselle ratkaistavaksi.

Rakennetun ympäristön siisteys

Rakennetun ympäristön epäsiisteys voi johtua epäasiallisesta ulkovarastoinnista, huonosti hoideista rakennuksista tai jätteistä. Usein kyse on kaikista asioista samanaikaisesti. Jätelain valvonnassa voidaan kuitenkin puuttua vain jätteisiin. MRL:n kautta asiaa voidaan lähestyä kokonaisvaltaisemmin. Rakennetun ympäristön siisteyteen on tehokkaampaa puuttua MRL:n mukaisena valvonta-asiana.

Rakennetun ympäristön epäsiisteys kuuluu pääosin rakennusvalvonnan vastuulle. Ympäristönsuojelu puuttuu rakennetussa ympäristössä käytännössä jätejakeisiin, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumista. Näitä ovat erityisesti vaaralliset jätteet. Nämä jätejakeet saattavat edellyttää nopeampia toimenpiteitä kuin alueen muu siivous.

Kunnan vastuu roskaantuneen alueen siivoamisessa

Mikäli roskaajaa ei saada selville ja siivoaminen on kohtuutonta kiinteistön omistajalle, on vastuu roskaantuneen alueen siivoamisesta viime kädessä kunnalla. Kunnalle annettavasta roskaantuneen alueen siivoamisesta koskevasta määräyksestä päättää ELY-keskus. Asia laitetaan tarvittaessa ELY-keskukseen vireille rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksellä. Päätökseen kirjataan asian selvittämiseksi tehdyt toimenpiteet sekä lautakunnan näkemys kunnan siivousvelvollisuuden perusteista.

Kaupungin maa-alueella todetussa roskaamistapauksessa pyritään tarkastuksin selvittämään roskaaja. Roskaustapauksesta tehdään ilmoitus poliisille. Mikäli roskaajaa ei saada selville, ilmoitetaan tapauksesta kaupungin kuntateknikalle, jolle kuuluu vastuu kaupungin omistamien alueiden siivoamisesta.

Maaperän pilaantuminen roskaamisasioissa

Roskaantumiseen voi liittyä myös maaperän pilaantumisen vaaraa. Erityisesti alueet, joilla on varastoitu tai käsitelty vaarallisia jätteitä epäasiallisesti sekä alueet, joilla on viitteitä jätteen polttamisesta, on syytä ilmoittaa pilaantuneiden maa-alueiden valvonnasta vastaavalle ELY-keskukselle.

Maaperään haudatut jätteet sisältävät aina riskin myös maaperän pilaantumiselle. Tällaisissa tapauksissa valvonta-asian hoitamisesta ja siihen liittyvästä työnjaosta neuvotellaan ELY-keskuksen kanssa. Mikäli kyse on ainoastaan maaperään haudatuista jätteistä, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen määrää jätetäytön poistamisesta. Jos tapaukseen sisältyy riskiä maaperän pilaantumisesta jätejakeiden lisäksi, edellyttää tilanne maaperän pilaantumisen selvittämistä ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Jätejakeet voidaan tällöin poistaa pilaantuneen maaperän kunnostuksen yhteydessä.

Maaperän kunnostustöihin liittyvät ilmoituspäätökset käsittelee Uudenmaan ELY-keskus. Maaperän kunnostustöitä valvovat sekä Uudenmaan ELY-keskus että Porvoon ympäristönsuojelu. Ulkopuolinen laadunvalvoja raportoi kunnostustyöt valvontaviranomaisille. Päivityksen MATTI-tietokantaan tekee Uudenmaan ELY-keskus.

Ympäristönsuojelu ohjeistaa uusien pilaantuneiden kohteiden maaperätutkimusten tekemisessä. Tutkimustulosten perusteella ympäristönsuojelu ohjeistaa tarvittaessa kunnostussuunnitelman tekemisessä YSL 136 §:n mukaisten viranomaismenettelyiden aloittamisessa. Ympäristönsuojelu toimittaa tiedot Uudenmaan ELY-keskukselle MATTI-tietokantaan siirtämistä varten.

Kaupungin ympäristönsuojelumääräykset

Porvoon kaupunginvaltuusto on hyväksynyt voimassa olevat ympäristönsuojelumääräykset. 29.8.2012 § 45. Ympäristönsuojeluviranomainen voi perustelluista syistä hyväksyä poikkeamisen määräyksistä. Valvontatehtäviä syntyy myös ympäristönsuojelumääräyksiin liittyvien valitusten ja haittailmoitusten perusteella.

3.2.3 Maa-aineslain valvonta

Maa-aineslain mukaiset valvontatehtävät ovat siirtyneet kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 1.7.2016. Maa-aineslain valvontaa varten laaditaan erillinen valvontaohjelma, koska kohteiden valvontatiheys ja valvontamaksut määräytyvät toisin kuin ympäristönsuojelulain mukaisessa valvonnassa. Tällä hetkellä Porvoossa on 12 maa-aineslain valvontakohdetta. Valvontakohteisiin kuuluvat myös maa-ainesten kotitarveoton alueet. Kotitarveottoalueista ei ole tehty maa-aineslain edellyttämiä ilmoituksia, joten valvottavien alueiden määrästä ei ole kattavaa tietoa. Maa-aineslain valvonnasta peritään vuosittainen valvontamaksu maa-ainestaksan mukaisesti. Maa-aineslupia ei ole jaettu riskiperusteisesti valvontaluokkiin, vaan kaikki kohteet tarkastetaan kerran vuodessa.

3.2.4 Vesilain valvonta

Vesilailla säädellään erilaisia vesitaloushankkeita, kuten vesien käyttöä, vesistöarakentamista, uittoa, ojitusta, vesistöjärjestelyjä ja veden ottamista. Vesilain mukainen lupaviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo vesilain (587/2011) ja sen nojalla annettujen päätösten ja määräysten noudattamista. Tämä valvontatehtävä on rinnakkainen ELY-keskuksen kanssa. ELY:n ja kunnan viranomaisten toimivalta on pääosin jakamatonta, menettelyistä sovitaan tapauskohtaisesti. Ojitusasioiden valvonta kuuluu kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ruopauksen ja suurien ojitushankkeiden käsittely kulkee ELY-keskuksen kautta.

Vesilain mukaiset lupa- ja valvonta-asiat voivat tulla vireille asianosaisten yhteydenottoina tai viranomaisten omasta aloitteesta. Porvoon kaupungin ympäristönsuojelu tarkastaa harkinnan mukaan noin 10-20 vesistöarakentamiskohdetta vuosittain joko omatoimisesti tai yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Ympäristönsuojelu ei tee vesilain mukaista suunnitelmallista valvontaa.

3.2.5 Vesihuoltolain valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii vesihuoltolain (119/2001) mukaisena valvontaviranomaisena. Tehtävänä on valvoa vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sijaitsevien kiinteistöjen liittymistä vesihuoltolaitoksen viemäriin ja vesijohtoon sekä käsitellä lain 11 §:n tai 17 c §:n mukaisia vapautushakemuksia.

Vapautushakemusten käsittelyn yhteydessä tehdään kohteeseen tarkastus. Valvontakohteet tulevat vireille myös rakennusvalvonnassa käsittelyssä olevien maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten lupien tai naapurivalitusten kautta.

Vesihuoltolain valvontaviranomaisia ovat kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja ELY-keskus. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi vesihuoltolain 11 §:n nojalla myöntää vapautuksen

vesi- ja viemäriverkostoon liittymisestä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella ja 17 c §:n nojalla vapautuksen liittämismuutoksen hulevesiviemäriin. Vapautushakemuksia käsitellään vuosittain muutama kappale. Tarkastustarve arvioidaan erikseen kunkin kohteen osalta. Vesihuoltolain valvonta ei sisällä suunnitelmallista valvontaa.

Vesihuoltolaitosten toiminta-alueilla on arviolta satoja kiinteistöjä, jotka eivät ole liittyneet vesi- ja/tai viemäriverkostoon, mutta jotka eivät myöskään ole hakeneet liittämismuutoksen vapautusta. Tällaisten kiinteistöjen liittymään kehottaminen kuuluu ensisijaisesti vesihuoltolaitoksille (vesiliiketalaitokselle tai vesiosuuskunnille). Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on tarvittaessa tämän jälkeen määrätä kiinteistö liittymään verkostoon tai hakemaan vapautusta liittämismuutoksen vuoksi. Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatyötä vaikeuttavat vesihuoltolaitosten puutteelliset tiedot liittämismuutosten kiinteistöistä.

3.2.6 Maastoliikenne- ja vesiliikennelain valvonta

Maastoliikennelain (1710/1995) toimeenpano ja lain noudattamisen ylin valvonta kuuluvat ympäristöministeriölle. Lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten yleinen valvonta kuuluvat ELY-keskuksille ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kunnan tehtäviin kuuluvat muun muassa moottorikelkkareittisuunnitelmien hyväksyminen ja niiden valvonta sekä lupien myöntäminen moottoriajoneuvokilpailuihin ja -harjoituksiin sekä niiden valvonta

Vesiliikennelain (436/1996) mukaan moottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla suoritettavien kilpailujen tai harjoitusten toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen samalla vesialueella on haettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa. Näiden luvanvaraisten toimintojen valvonta kuuluu kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Porvoon kaupungin ympäristönsuojelu tekee vuosittain noin 1-3 maastoliikennelain tai vesiliikennelain mukaista tarkastusta. Kohteet valvotaan tapauskohtaisesti.

3.2.7 Merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) mukaisen huvivenesataman jätehuoltosuunnitelman. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluu myös kunnan hyväksymien satamaa koskevien jätehuoltomääräysten valvonta.

Merenkulun ympäristönsuojelulain nojalla kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo erityisesti huvivenesatamien jätehuoltoa ja huviveneistä peräisin olevien jätteiden vastaanottoa. Ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy huvivenesatamien jätehuoltosuunnitelmat ja merkitsee ne ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Porvoossa rekisteröintivelvollisia huvivenesatamia on 6 kpl.

Huvivenesatamat tarkastetaan rekisteröinnin yhteydessä ja tarvittaessa esimerkiksi muutosten yhteydessä. Huvivenesatamien tarkastuksia suoritetaan erillisen harkinnan mukaan.

3.2.8 Kemikaalilain valvonta

Kemikaalilain valvontaviranomaisia ovat kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja ELY-keskus. Kemikaalilain 11 §:n mukaan valvontatehtäviin kuuluu kemikaalilain ja sen nojalla annettujen sääntöjen lisäksi valvoa

- 1) biosidiasetuksen (EU 528/2012) 17 artiklassa ja kemikaalilain 30 §:ssä tarkoitettua hyväksymispäätöksessä biosidivalmisteen käytölle asetettujen ehtojen ja edellytysten noudattamista
- 2) POP-asetuksen (EY 1102/2008) aineen käyttöä koskevien 3 ja 4 artiklan noudattamista

3) REACH-asetuksen (EY 1907/2006) aineen käytön olosuhteita ja turvallisuustoimia koskevan 14 ja 37 artiklan, luvanvaraisten aineiden käyttöä koskevan VII osaston ja aineen rajoituksia koskevan 67 artiklan säännösten noudattamista ympäristönsuojelulain mukaisessa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien toimintojen valvonnassa siltä osin, kun valvonta koskee toiminnanharjoittajan velvoitetta huolehtia ympäristöhaittojen ehkäisemisestä ja torjumisesta kemikaalin käytössä ja varastoinnissa.

Kemikaalilain valvonta toteutetaan ensisijaisesti ympäristönsuojelulain ja jätelain nojalla tehtävän laitostenvalvonnan yhteydessä.

3.2.9 Ulkoilulain valvonta

Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii hallintosäännön nojalla ulkoilulain tarkoittamana leirintä-alueviranomaisena, joka valvoo leirintäalueita koskevien ulkoilulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Porvoossa on neljä ulkoilulain tarkoittamaa kohdetta. Kohteet pyritään tarkastamaan vuosittain tai muuten tarvittaessa. Suunnitelmallista valvontaa ei tehdä.

3.2.10 Luonnonsuojelulain valvonta

Luonnonsuojelulaissa ei ole esitetty muita varsinaisia valvontatehtäviä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää hallintosäännön nojalla luonnonmuistomerkkien rauhoittamisesta ja rauhoituksen lakkauttamisesta. Tapauksia on harvoin, ja kohteet tarkastetaan rauhoitukseen liittyvien kokousasioiden valmistelun yhteydessä.

Porvoon alueella on 41 luonnonsuojelualuetta, 5 luontopolkua ja 5 lintutornia. Luonnonsuojelualueista 5-10 kohteen alueelle tehdään vuosittain tarkastus. Tarkastukset kohdistetaan alueisiin, joilla on eniten kävijöitä tai joista tehdään roskaamisilmoituksia. Polkujen ja tornien kunto tarkastetaan vuosittain tai useammin tarveharkinnan mukaan. Kohteita kunnostetaan ja rakenteita korjataan tarpeen mukaan.

3.2.11 Ilmanlaadun tarkkailu

Valvonnan lisäksi kunnan on alueellaan huolehdittava paikallisten olojen edellyttämästä ympäristön tilan seurannasta (laki YSL:n muuttamisesta (13/2011) 25 §). Ympäristönsuojelulain mukaan kunnan on mahdollisuuksien mukaan turvattava hyvä ilmanlaatu alueellaan. Ilmanlaadun turvaamiseksi on määritelty raja-, tavoite-, kynnys- ja ohjearvot sekä kriittiset tasot. Valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta (38/2011) sekä valtioneuvoston arseenia, kadmiumia, nikkeliä ja polysyklisiä aromaattisia hiilivetyjä koskevassa asetuksessa (164/2007) on määritelty epäpuhtauksien seuranta-alueet.

Porvoo on osa Uudenmaan ELY-keskuksen seuranta-alueita, jolla on seurattu ilmanlaatua mittauksin, bioindikaattoriseurannoin sekä päästökartoituksin säännöllisesti vuodesta 2004 lähtien. Seurannan riittävyys on tarkistettava viiden vuoden välein. Nykyinen seurantajakso kattaa vuodet 2014-2018.

Hengittävien hiukkasten ja typenoksidien pitoisuuksia mitataan jatkuvatoimisesti kahdella mittausasemalla. Näistä toinen kiertää vuorovuosina alueen suurimmissa kunnissa. Porvoossa asema on vuonna 2016. Jatkuvatoimisen mittauksen lisäksi Porvoossa on yksi pysyvä typpidioksidin passiivikeräin. Bentso(a)pyreenin pitoisuuksia kartoitetaan seuranta-alueen pientaloalueilla yhdessä mittauspisteessä/vuosi. Koko alueen kattava bioindikaattoriseuranta toteutetaan viiden vuoden välein ja on tehty seurantajaksolla vuonna 2014.

Jatkuvatoimisten mittausasemien reaaliaikaiset ilmanlaadun mittaustulokset julkaistaan HSY:n verkkosivuilla. Raja-arvojen ylittymisestä tiedotetaan viipymättä ja tiedotus- ja varoituskynnyksen ylittämistä tiedotetaan/varoitetaan väestöä.

4 Toimintojen riskinarviointi

Riskin ymmärretään yleisesti tarkoittavan toiminnasta aiheutuvaa tapahtumaa, jonka seurauksena ympäristö voi pilaantua. Riskin merkittävyyteen vaikuttaa riskin toteutumisen todennäköisyys ja seurausten vakavuus. Mitä suuremman riskin toiminta ympäristölle aiheuttaa, sitä tiiviimmin sitä on valvottava.

Perusteellisessa riskinarvioinnissa huomioidaan sekä toimiala-, että laitospohjaiset riskit. Laitospohjainen riskinarviointi sisältää toiminta- ja sijaintiriskien arvioinnin.

4.1 Toimialakohtainen riskinarviointi

Pääosan säännöllisen valvonnan valvontakohteista muodostavat polttonesteiden jakeluasemat, maa- tai kalliokiviaineksen otto, eläinsuojat sekä jätteiden ammattimainen tai laitospohjainen käsittely. Koska luvanvaraisia ja rekisteröitäviä eri toimintoja on vähän ja niiden toiminta tunnetaan hyvin, ei toimialakohtaista riskinarviointia ole tehty.

4.2 Laitospohjainen riskinarviointi

4.2.1 Ympäristönsuojelulain mukaiset lupa- ja rekisteröintivelvolliset laitokset

Riskinarvio on tehty kaikille lupa- ja rekisteröintivelvollisille toiminnoille. Riskinarviointi on tehty laitospohjaisena ja siinä on arvioitu toiminnasta aiheutuvia riskejä laitoksen sijainnin, toiminnan ja päästöjen sekä valvontahistorian näkökulmasta (taulukko x). Pisteitä laitokselle on annettu jokaisesta kohdasta joko 0 tai 1. Piste 0 on annettu silloin, kun riskiä ei ole katsottu olevan tai aiheutuvan ja luku 1 silloin, kun riskin olemassaolo on tunnistettu.

Toiminnan sijoittuminen luokitellulle pohjavesialueelle tai vesistön läheisyyteen /valuma-alueelle on katsottu riskiksi, samoin sijoittuminen alle 500 metrin etäisyydelle asutuksesta tai muista häiriintyvistä kohteista. Toimintariskeissä riskiksi on tunnistettu mm. laitoksen ikä (yli 10 vuotta), useita eri tuotantoprosesseja sisältävä toiminta, päästöt ilmaan ja viemäriin, suuret jätemäärät (yli 5000 kg/a), laitteiden ja tilojen ikä (yli 10 vuotta), kuljetettavien ja varastoitavien jätteiden laatu (nestemäiset jätteet, vaaralliset jätteet) sekä jätteiden maastavienti.

Kunkin laitoksen riskejä on arvioitu myös toteutuneen valvontahistorian näkökulmasta. Riskeiksi on katsottu mm. aiemmissa tarkkailutuloksissa todetut muutokset haitta-ainepitoisuuksissa, tarkastuksilla todetut puutteet esimerkiksi jätteiden varastoinnissa tai suojausrakenteissa, lupamääräysten noudattamatta jättäminen, laiminlyönnit raportoinnissa sekä valvontahistorian aikana tapahtuneet onnettomuudet, vahingot tai läheltä piti -tilanteet

Taulukko 2 Laitospohjainen sijainti- ja toimintariskin arviointi

Pisteet	Sijaintiriski
	pohjavesi

	pintavesi
	asutuksen /loma-asutuksen läheisyys
	tarkkailu
	vaikutuspiirissä olevat muut herkätkohteet (koulut, sairaalat, luonnonsuojelu- ja virkistysalueet)
Pisteet	Päästöriski/ toimintariski
	toiminnan luonne ja laajuus
	tilat ja laitteet
	tuotantoon ja valmistukseen liittyvät tekijät
	kuljetukset ja varastointi
Pisteet	Valvontahistoria
	tarkkailun tulokset
	aiemmin havaitut puutteet ja riskit

Riskin merkittävyyttä arvioitaessa on otettu huomioon riskin toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisen pilaantumisen merkittävyys. Tämä on tehty tarkastelemalla, miten todennäköistä riskin toteutuminen on. Samalla on tarkasteltu riskin realisoitumisen vakavuutta ympäristölle. Seuraukset on luokiteltu vähäisiin, haitallisiin sekä vakaviin. Näin riskit on pisteytetty asteikolla 1-5 merkityksetömästä riskistä (1) sietämättömään riskiin (5). Ympäristöluvan myöntäminen tarkoittaa, että luvan ehdot todennäköisesti estävät ympäristön vakavan pilaantumisen. Riskin arvioiminen sietämättömäksi edellyttää siten aina valvontatoimia tai luvan myöntämisen edellytysten uudelleen arvioimista.

Taulukko 3 Riskin merkittävyyden arviointi

Seuraukset (pilaantumisen merkittävyys)			
Todennäköisyys (riskin toteutuminen)	vähäiset	haitalliset	vakavat
epätodennäköinen	1 merkityksetön riski	2 vähäinen riski	3 kohtalainen riski
mahdollinen	2 vähäinen riski	3 kohtalainen riski	4 merkittävä riski
todennäköinen	3 kohtalainen riski	4 merkittävä riski	5 sietämätön riski

Riskien merkittävyys on huomioitu kertomalla kukin tunnistettu riski merkittävyyden antamalla lukuarvolla 1-5. Näin kullekin valvottavalle laitokselle on saatu oma riskeihin ja niiden merkittävyyteen perustuva pisteytys.

Riskipisteytyksen perusteella laitokselle on määrätty valvontaluokka (taulukko 4). Valvontaluokkia on neljä, I-IV. Riskiluokkien sanalliset kuvaukset on esitetty taulukossa 5.

Luokan I laitokset tarkastetaan kerran vuodessa, luokan II kerran 3 vuodessa, luokan III kerran viidessä vuodessa ja luokan IV laitoksen kerran 8 vuodessa.

Taulukko 4 Riskeihin ja niiden merkittävyyteen perustuvat valvontaluokat

Pisteet	Valvontaluokka	Tarkastustiheys
yli 31	I	kerran vuodessa
20-30	II	kerran 3 vuodessa
10-19	III	kerran 5 vuodessa
0-9	IV	kerran 8 vuodessa / lupakauden aikana

Taulukko 5 Riskiluokkien kuvaukset ja tarkastusvälit

Riskiluokat	
Riskiluokka I	"Ympäristöpäästöllä voi olla terveyteen ja ympäristön tilaan liittyviä merkittäviä seurauksia. Vaikutukset ovat pitkäaikaisia. Valvontakäynnit kerran vuodessa"
Riskiluokka II	"Ympäristöpäästöllä voi olla viihtyvyyteen ja ympäristön tilaan liittyviä, kestoaltaan vaihtelevia seurauksia. Valvontakäynnit kerran kolmessa vuodessa"
Riskiluokka III	"Ympäristöpäästöllä voi olla vähäisiä ja lyhytaikaisia vaikutuksia. Ei aiheuta ympäristön pilaantumista. Valvontakäynnit kerran viidessä vuodessa"
Riskiluokka IV	"Ympäristöpäästöllä ei ole merkittävää vaikutusta ympäristöön. Valvontakäynnit kerran kahdeksassa vuodessa"

Pisteytyksen perusteella valvontaluokkaan I kuuluvia laitoksia on 5, luokkaan II kuuluvia 10, luokkaan III kuuluvia 20 ja luokkaan IV kuuluvia 8. Tarkastuksen perusteella laitoksen riskipisteytys voi muuttua ja laitos siirtyä ylempään tai alempaan valvontaluokkaan.

Valvontaohjelma ja tarkastussuunnitelma laaditaan valvontaluokkien perusteella siten, että kukin laitos tulee tarkastettua säännöllisesti valvontaluokkansa mukaisesti. Ympäristösuojelulain mukaiset määräaikaistarkastusten tarkastuskohteet ja -tiheydet perustuvat edellä kuvattuun riskiarviointiin.

4.2.2 Jätelain mukaiset laitokset

Jätelain valvonnan osalta riskinarviointiin perustuvat tarkastussuunnitelmat tulee laatia sellaisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaan kuuluvien laitosten ja yritysten tarkastuksista, joiden toimintaan liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja.

Jätteen kansainvälisiä siirtoja tiedetään liittyvän Porvoon alueella kahden yrityksen toimintaa. Toinen yrityksistä on lupavelvollinen laitos ja sen osalta jätelain mukainen valvonta ja tarkastustiheys

toteutetaan säännöllisen lupavalvonnan yhteydessä. Toinen yritys on rekisteröity jätelain 100 § perusteella ja valvonta toteutetaan osana rekisteröityjen toimintojen valvontaa.

4.3 Otantamenetelmät

Määräaikaistarkastusten ajankohdat voidaan määrittää myös erilaisilla otantamenettelyillä. Otantarhymät voivat olla muun muassa toimialaryhmiä, riskiperusteisesti valikoituja ryhmiä, muita ennakolta määriteltyjä ryhmiä tai otanta voidaan tehdä puhtaana satunnaisotantana.

Otanta käytetään vaarallista jätettä tuottavien (JL 124 §) ja jätelain 100 §:n perusteella rekisteröityneiden yritysten säännölliseen tarkastamiseen. Otanta kohdistetaan tietyn toimialan kohteisiin. Mikäli yrityksen toimintaan sisältyy jätteen kansainvälisiä siirtoja, valvotaan laitosta riskiluokan II mukaisesti.

5 Valvontaohjelman laatiminen

Valvontaohjelma koostuu yhteenvedosta ja ympäristönsuojelun sisäiseen käyttöön tarkoitettusta kohde- ja toimenpidetaulukosta, joka on valvojan keskeinen työkalu. Valvontaohjelmaan kuvataan suunnitellut valvontatoimenpiteet tulevalle ohjelmakaudelle. Valvontaohjelma sisältää tiedot kaikista toteutettavista luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista sekä niiden muista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä. Siinä esitetään suunnitelma toteutettavasta säännöllisestä valvonnasta ja sen kohdentamisesta, kuten luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista sekä laitosten tarkkailutulosten ja vuosiraporttien tarkastamisesta. Valvontaohjelmassa esitetään myös arvio edellisen vuoden valvonnan toteutumisesta. Valvontaohjelmaan merkitään tiedot kaikista luvanvaraisista ja rekisteröintivelvollisista toiminnoista, vaikka toimintaa harjoitettaisiin vielä siirtymäsäännösten perusteella aiemman luvan tai oikeuden perusteella.

Valvontaohjelma laaditaan vuosittain, ja se pidetään uusien ja poistuvien luvanvaraisten toimintojen osalta jatkuvasti ajan tasalla. Valvontaohjelman yhteenvedon osalta valvontaohjelma on julkinen asiakirja. Rakennus- ja ympäristölautakunta vahvistaa vuoden lopussa tai seuraavan toimintavuoden alussa valvontaohjelman seuraavalle vuodelle. Valvontaohjelmasta päättäminen voidaan myös delegoida viranhaltijalle. Valvontaohjelman toimenpide- ja kohdeluetteloa ei julkaista. Toiminnanharjoittajalle ilmoitetaan oma valvontaluokka sekä perusteet sen määräytymiselle.

Valvontakohteet on koottu kohdekohtaisesti jaettuina lainsäädännön ja valvontatyyppin mukaisiin ryhmiin. Valvontaohjelma koostuu ympäristönsuojelulain lupalaitosten, ympäristönsuojelulain rekisteröitävien toimintojen, maa-ainelain valvontakohteiden, jätelain säännöllisen valvonnan kohteiden, merenkulun ympäristönsuojelun sekä vesilain valvontakohteiden valvonnan vuosisuunnitelmista.

Ympäristönsuojelulain mukainen säännöllinen valvonta koostuu laitoskohtaisesta luettelosta, jossa on esitetty suunnitellut määräaikaistarkastukset sekä tarkkailu- ja raportointivelvoitteet. Määräaikaistarkastusten tiheys perustuu laitoskohtaiseen riskinarviointiin.

Maa-ainelain valvontakohteet on koottu laitoskohtaisesti, ja niihin tehdään valvontatarkastukset vuosittain. Maa-ainelain valvonnasta laskutetaan maa-ainestaksan mukaiset vuosimaksut ja erityiset valvontamaksut.

Jätelain säännöllisen valvonnan kohteet sisältävät jätelain 100 §:n mukaisesti rekisteröidyt jätteen kerääjät ja toiminnot, joissa muodostuu merkittäviä määriä vaarallisia jätteitä. Tiedot toiminnoista,

joissa muodostuu vaarallisia jätteitä, ovat puutteelliset ja niitä tarkennetaan käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Jätelain säännöllistä valvontaa kohdennetaan riskiperusteisesti toimintoihin, joissa muodostuu erityisen paljon vaarallisia jätteitä, tai joita sijaintinsa tai toiminnan laadun vuoksi voidaan pitää riskikohteina.

Vesilain valvontaa tehdään kunnissa lähinnä vireillepanojen perusteella. Vesilain mukaisten lupien valvonta on sovitun mukaisesti pääsääntöisesti ELY-keskuksen vastuulla. Valvontakohteista kuitenkin ylläpidetään riittäviä perustietoja, jotta valvontatoimiin voidaan kiireellisissä tapauksissa ryhtyä viivytyksettä.

6 Valvontatoimenpiteet ja valvonnan maksullisuus

6.1 Valvonnan maksullisuus

Valvontatoimenpiteitä ovat tarkastukset sekä raporttien ja seurantatietojen tarkastaminen sekä ilmoitusten ja yleisöilmoitusten käsittely. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa tehostaa antamiaan määräyksiä hallintopakolla.

Suunnitelmallisen valvonnan toimenpiteistä peritään maksu. Maksut perustuvat ympäristönsuojeluviranomaisen laatimaan valvontaohjelmaan ja ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa hyväksytyihin maksuihin. Valvontaohjelmaan on kirjattu kaikki maksulliset valvontatoimenpiteet. Maksullisia toimenpiteitä määräaikaistarkastusten lisäksi ovat mm. vuosikertomuksen tarkastaminen, YSL 175 ja 176 §:n mukainen tarkastus hallintopakkomääräyksen valvomiseksi tai 181 § mukainen tarkastus toiminnan keskeyttämisen noudattamiseksi. Rikkomuspohjaiset maksut koskevat kaikkea toimintaa.

Maa-aineslain valvonnasta peritään vuotuista valvontamaksua, joka perustuu vuotuisen ottomäärään ja ottoalueen pinta-alaan. Maksua peritään tämän lisäksi suunnitelmallisesta valvonnasta poikkeavista valvontatarpeista kuten vakuuksiin liittyvistä muutoksista sekä pakkokeinopäätöksistä.

6.2 Tarkastukset

Tarkastuksista sovitaan pääsääntöisesti toiminnanharjoittajan kanssa etukäteen. Tarkastukseen kuuluu ennakkovalmistelu, keskimääräinen matka-aika, varsinainen tarkastus, tarkastuskertomuksen laadinta, toiminnanharjoittajan raporttien lukeminen ja muu tarkastuksen aiheuttama jälkityö. Tarkastus voi koskea kohteen koko toimintaa tai vain tiettyä osaa siitä. Tarkastuksesta laaditaan tarkastuskertomus, joka toimitetaan allekirjoitettuna toiminnanharjoittajalle, muille tarkastuksessa mukana olleille tahoille ja kirjataan Dynasty asiakirjahallintaan. Allekirjoitettu tarkastuskertomus tallennetaan sähköisenä ympäristönsuojelun omaan työtilaan.

6.2.1 Määräaikaistarkastukset

Keskeisin suunnitelmallisen valvonnan keino on ympäristöluvallisissa ja rekisteröitävissä kohteissa tehtävä määräaikaistarkastus. Määräaikaistarkastusten tiheys on määritetty ympäristöriskien järjestelmällisen arvioinnin perusteella. Tällöin on huomioitu toiminnan mahdolliset ja tosiasialliset vaikutukset ihmisen terveyteen ja ympäristöön. Samalla on huomioitu päästöt, onnettomuuden riski sekä paikallisen ympäristön herkkyys.

Ympäristölupalaitosten ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkastukset ovat maksullisia. Määräaikaistarkastukset sovitaan lähtökohtaisesti aina etukäteen. Tarkastuksen suorittaminen vaatii

etukäteisvalmisteluina mm. laitoksen lupapäätökseen, tehtyihin tarkkailuihin sekä aiempaan valvontahistoriaan tutustumisen. Uusille lupavelvollisille kohteille tehdään ensimmäinen tarkastus toiminnan aloittamisen yhteydessä. Tarkastuksessa on tärkeitä varmistaa luvan antamisen edellytysten täytyminen.

6.2.2 Muut tarkastukset

Tarkastaminen on ympäristönsuojeluviranomaiselle keskeinen asian selvittämisen keino. Kaikki ympäristönsuojeluviranomaisen tekemät tarkastukset eivät kuitenkaan ole suunnitelmallisia. Tarkastuksia tehdään myös aiemmin havaittujen epäkohtien korjaamiseksi sekä valitusten ja yleisöilmoitusten perusteella. Tarkastus on pääsääntöisesti tarpeen tehdä ympäristön pilaantumisen vaara aiheuttavan onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan noudattamatta jättämisen tai muun vastaavan seikan vuoksi. Nämä tarkastukset ovat ensivaiheessa maksuttomia. Hallintopakopäätöksen valvomiseksi tehty tarkastus on kuitenkin maksullinen.

6.2.3 Maa-aineslain mukaiset tarkastukset

Ennen ottotoimintaan ryhtymistä alueella suoritetaan alkutarkastus. Tarkastuksessa käydään lupavanhakijan kanssa läpi luvan ehdot, määräykset ja muut velvoitteet. Ottotoiminnan aikana alueelle tehtävien tarkastusten määrä riippuu toiminnan laajuudesta, ottajan omasta seurannasta ja ympäristötekijöistä.

Lopputarkastus suoritetaan alueella, kun ottotoiminta on päättynyt ja kaikki maisemointityöt on suoritettu. Lopputarkastuksessa varmistetaan, että maisemointi on ollut asianmukaista. Maisemoinnissa kiinnitetään huomiota luiskien turvallisuuteen, maisemaan sopivuuteen sekä istutuksien toteutukseen.

Maa-ainesten ottotoiminnan valvominen voi edellyttää ulkopuolelta tilattavan asiantuntijan tarkistusmittausta ottoalueen laajuuden ja -tason varmistamiseksi.

6.3 Luvan muuttamisen tarpeen arviointi

Ympäristöluvan myöntämistä koskeva päätös määrätään olemaan voimassa toistaiseksi (YSL 87 §). Lupaviranomainen voi ympäristönsuojelulain 90 § perusteella täsmentää lupamääräystä tai täydentää lupaa 54 §:n nojalla saadun erityisen selvityksen perusteella. Myös toiminnanharjoittaja voi hakea ympäristöluvan muuttamista. Lupaviranomaisen on lisäksi YSL 89 §:n nojalla muutettava lupaa, jos parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen vuoksi päästöjä voidaan olennaisesti vähentää ilman kohtuuttomia kustannuksia tai toiminnan ulkopuoliset olosuhteet ovat luvan myöntämisen jälkeen olennaisesti muuttuneet ja luvan muuttaminen on tämän vuoksi tarpeen. Jos luvan muuttaminen tulee vireille muun kuin toiminnanharjoittajan aloitteesta, lupaviranomaisen on ennen asian ratkaisemista kuultava toiminnanharjoittajaa ja esitettävä tälle tarvittaessa yksilöity pyyntö toimittaa luvan muuttamisen perusteen ja tarpeen arvioimiseksi tarpeelliset selvitykset.

Tästä syystä valvonnan yhteydessä seurataan ympäristöluvan ajanmukaisuutta. Valvontaviranomaisen tulee osana valvontatoimintaansa arvioida luvan muuttamisen perusteiden olemassaoloa. Tällöin tulee arvioida esimerkiksi toiminnan aiheuttamaa pilaantumisen vaaraa tai toiminnan mahdollisesti aiheuttamaa ympäristönsuojelulain 16—18 §:ssä säädetyn kiellon vastaisuutta. Myös toimintaympäristön olennainen muuttuminen tai luvan myöntämisen jälkeen asetetut uudet vaatimukset voivat laukaista luvan muuttamisen tarpeen. Jos valvonnassa havaitaan, että perusteet luvan

muuttamiselle ovat olemassa, on ympäristönsuojeluviranomaisen käynnistettävä luvan muuttamisprosessi.

6.4 Raporttien ja selvitysten tarkastaminen

6.4.1 Lupamääräyksissä edellytetyt selvitykset

Lupapäätökset voivat sisältää lisäselvitysten tekemiseen velvoittavia lupamääräyksiä, joihin on yleensä liitetty myös määräaika. Näiden selvitysten valvonta on tärkeä osa lupavalvontaa. Valvonta koostuu määräajan noudattamisen valvonnasta sekä selvitysten riittävyyden arvioinnista. Selvitysten perusteella harkitaan tarvitaanko jatkotoimenpiteitä.

6.4.2 Vuosiraportointi

Ympäristölupapäätöksiin liittyy yleensä toiminnan vuosiraportointi. Raportoinnilla ei ole standardimuotoa, se toteutetaan vapaamuotoisena. Vuosiraportti on yleensä edellytetty toimittamaan seuraavan vuoden helmi-maaliskuussa. Vuosiraportin tarkastaminen on osa ympäristönsuojelulain maksullista valvontaa.

Jos vuosiraportit eivät ole tulleet määräaikaan mennessä tai ne ovat puutteellisia, pyytää ympäristönsuojelu puuttuvat raportit tai tiedot luvan haltijoilta puhelimitse, sähköpostilla ja tarvittaessa kehotuskirjeellä. Vuosiraportin vastaanottamisesta lähetetään sähköpostitse kuittaus toiminnanharjoittajalle. Vuosiraportit tarkistetaan ja niiden perusteella arvioidaan toiminnan luvanmukaisuus sekä jatkovalvonnan tarve. Tarvittaessa toiminnanharjoittajalta voidaan pyytää lisätietoa raportissa esitetyistä asioista. Tarkastuksen jälkeen vuosiraportti viedään tiedoksi rakennus- ja ympäristölautakunnalle. Raportin tarkastamisesta ilmoitetaan toiminnanharjoittajalle sähköpostitse.

Jos toiminta on olennaisesti laajentunut tai muuttunut, on aloitettava neuvottelut uuden luvan tarpeesta.

Kaikissa luvissa ei ole vuosiraportointivelvoitetta. Tällainen määräys puuttuu useimmiten vanhoista lupapäätöksistä. Niiden osalta valvontaviranomainen voi erikseen pyytää toimittamaan vuosiraportointia vastaavia tietoja.

Kunnan ympäristölupaviranomaisen hyväksymien ympäristölupien vuosiraporttien lisäksi ympäristönsuojelu käy läpi aluehallintoviraston luvittamien ja ELY-keskuksen valvomien laitosten vuosiraportit erityisesti Kilpilahden teollisuusalueelta.

6.5 Tarkkailutulosten seuranta

Toiminnanharjoittaja saatetaan vuosiraporttien lisäksi velvoittaa ympäristöluvassa suorittamaan toiminnan päästö- ja vaikutustarkkailua esim. pinta- ja pohjavesinäytteenoton, savukaasumittausten tai melumittausten avulla. Tulokset veloitetaan toimittamaan valvontaviranomaiselle tarkistettavaksi välittömästi niiden valmistuttua ja/tai yhteenvetoraporttina. Tarkkailuraportit tarkastetaan niiden saavuttua. Tarkkailutuloksia verrataan luvan ehtoihin, yleisiin raja- tai ohjearvoihin sekä aiempiin tarkkailutuloksiin. Jos raja-arvot ylittyvät tai tarkkailutuloksissa havaitaan olennaisia muutoksia huonompaan, ryhdytään tarpeellisiin valvontatoimiin. Vuosiraportin tarkastamisen yhteydessä varmistetaan myös, että edellisen vuoden tarkkailutulokset on toimitettu asianmukaisesti. Tarvittaessa ryhdytään valvontatoimenpiteisiin tarkkailutulosten saamiseksi. Ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen tarkkailutulosten tarkastaminen on osa ympäristönsuojelulain maksullista valvontaa.

6.6 Hallintapakko ja tutkintapyyntö

Laadukas ja tehokas valvonta edellyttää, että viranomaisen käynnistää ongelman havaittuaan korjaavat valvontatoimet. Asian käsittelyä jatketaan kunnes tilanne on saatu hyväksyttävällä tavalla korjaantumaan. Kiireellisessä tapauksessa voi valvontaviranomainen keskeyttää toiminnan väliaikaisesti ympäristönsuojelulain 182 § nojalla tai antaa toimintaa rajoittavan määräyksen. Nämä tilanteet on tuotava viivytyksettä tiedoksi ja käsiteltäväksi ympäristönsuojeluviranomaisena toimivalle lautakunnalle.

Hallintopakkoprosessi alkaa yleensä kehotuksella. Samalla toiminnanharjoittajaa kuullaan määräyksenantamisesta ja määräyksen tehostamisesta uhkasakolla taikka teettämisen- tai keskeyttämisen uhalla. Mikäli tilanne ei ole korjaantunut annetun kehotuksen perusteella, annetaan määräys tehosteeseen. Määräyksen toteuttamista valvontaan ja tarvittaessa kuullaan asetetun uhan tuomitsemisesta sekä uuden tehosteen asettamisesta. Ellei tilanne ole edelleenkään korjaantunut, uhka tuomitaan ja samalla määräys uudistetaan uudella tehosteella.

Ympäristönsuojeluviranomaisella on lakisääteinen velvollisuus tehdä tutkintapyyntö poliisille havaitessaan epäkohdan, johon voi liittyä rikkomus tai rikos. Tutkintapyyntönsä tekemisen kynnyksellä on laissa melko matala. Tutkintapyyntö saadaan jättää tekemättä vain perustellusta syystä.

6.7 Jätelain laiminlyöntimaksut

Jätelain laiminlyöntimaksu on hallinnollisessa menettelyssä määrättävä seuraamusluonteinen maksu. Jätelaissa (§ 147) on luettelo tilanteista, joissa laiminlyöntimaksua voidaan soveltaa. Lähtökohtaisesti kyse on helposti todennettavista laiminlyönneistä, joiden toteennäyttäminen ei edellytä rikosoikeudellista tutkintaa. Laiminlyöntimaksua käytetään silloin, kun jätelain edellytykset sen määräämiseen täyttyvät.

6.8 Valvontaprojektit

Ajoittain voi olla tarpeen tarkastaa jonkin alueen tai toimialan kaikki toimijat tai otannan perusteella valitut kohteet projektimaisesti. Valvontaprojektit voivat olla tarpeen esimerkiksi silloin, kun lainsäädännössä annetaan uusia, tiettyä toimialaa koskevia määräyksiä tai tällaisten määräysten toimeenpanon määrä aika lähestyy.

Projektina toteutettavien tarkastuksien aiheena voi myös olla vain jokin tietty seikka, esim. jätehuoltoa koskevan kirjanpidon tarkastaminen taikka lantalan mitoituksen ja kunnan tarkastaminen.

6.9 Lausunnot

Ennakkovalvonnassa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo yleistä etua antamalla lausuntoja lupahakemuksista ja ilmoituksista. Lausuntojen antaminen on osa valvontatoimintaa. Lausunnoilla pyritään ennakoita saattamaan toisten viranomaisten tietoon seikat, jotka otetaan huomioon päätöksenteossa.

Ympäristölainsäädännössä yleinen etu määrittyy kestävästä kehityksen tavoitteiden sekä ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta. Yleistä etua ei lausunnoissa tarkastella esimerkiksi taloudellisten, elinkeino- ja työvoimapolitiittisten tai yleisten alue- ja kunnallispolitiittisten intressien mukaisesti. Samaa ennakkovalvontaa liittyy myös maankäytön (kaavoitus) lausunnotmenetelyihin ja niihin liittyviin tarkastuksiin ja energiakaivoista annettuihin lausuntoihin.

Ympäristönsuojeluviranomainen antoi vuonna 2015 noin 160 ennakoivalvontaan liittyvää lausuntoa mm. aluehallintovirastolle, rakennusvalvonnalle ja kaupunkisuunnittelulle.

7 Valvontaohjelman toteutumisen arviointi

7.1 Valvontaohjelman toteutuminen ja sen laadinta

Valvontaohjelma laaditaan vuosittain. Ympäristönsuojelu arvioi sen toteutumista laatimalla yhteenvedon edellisen vuoden valvonnasta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Vuosiyhteenvedossa kuvataan toteutuneiden suunnitelmallisten tarkastusten määrä ja arvioidaan, miten toteutuma vastaa asetettuja tavoitteita (taulukko 6). Valvonnan vuosiyhteenvedossa kuvataan myös muiden kuin suunnitelmallisten tarkastusten määrä. Lisäksi yhteenvedossa kuvataan muut toteutuneet valvontatoimenpiteet kuin tarkastukset. Vuosiyhteenvedossa tarkastellaan myös valvonnan laatua sekä vaikuttavuutta. Toteutumisen seuraamisessa hyödynnetään tietojärjestelmiin kerättyä tietoa. Valvontaohjelmaa ylläpidetään jatkuvasti ja se päivittyy vuosittain. Siitä poistetaan vanhat ja siihen lisätään uudet valvontakohteet, tehdyt valvontatoimenpiteet sekä määräaikaistarkastusten yhteydessä tarkistettut riskinarvioinnit.

Valvontaohjelma vahvistetaan seuraavalle vuodelle rakennus- ja ympäristölautakunnassa vuosittain **marras-joulukuussa**. Valvontaohjelman vahvistamisen yhteydessä lautakunnalle esitetään yhteenveto valvonnan yleisistä periaatteista sekä toimialoittaiset koosteet valvontakohteiden lukumäärästä ja suunnitelmallisen valvonnan määrästä. Samalla esitetään myös alustava arvio käynnissä olevan valvontavuoden toteutumisesta, jotta valvonnan kokonaistilanne voidaan ottaa huomioon uutta valvontaohjelmaa hyväksyttäessä.

Toteutumisen arvioinnissa saatuja tietoja hyödynnetään myös muussa toiminnan suunnittelussa ja resurssien kohdentamisessa

Valvonnan toteutumista arvioidaan osana toiminnan muuta seuraamista osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä. Valvonnan vuosiyhteenveto tuodaan rakennus- ja ympäristölautakunnalle tiedoksi maaliskuussa.

Taulukko 6 Valvonnan yhteenveto vuodelta 2016, toteutuminen 30.9.2016 mennessä

Ympäristöluvanvaraiset laitokset	Valvontaluokka	Kohteet	Tarkastukset
Metalliteollisuus	II-III	2	0
Energiantuotanto	III	1	0
Kemikaalien tai polttoaineiden varastointi	I-III	14	1
Haihtuvia orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	II	1	0
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	I-II	5	1
Mineraalituotteiden valmistus	II-III	2	0
Eläinsuojat tai kalankasvatus	III-IV	6	0
Liikenne	III-IV	2	0

Jäte- ja vesihuolto			
- jätteen hyödyntämiskohteet	-	0	0
- jätteen vastaanotto ja käsittely	II-IV	7	1
Ampumaradat	II-III	2	1
Muu toiminta	-	0	0
YSL 28 §:n mukaiset kohteet	-	0	0
Yhteensä		43	4
Rekisteröitävät kohteet	Valvontaluokka	Kohteet	Tarkastukset
Asfalttiasemat	III	1	0
Jakeluasemat	I-II	7	0
Lämpölaitokset	-	0	0
Kemialliset pesulat	III	2	0
Yhteensä		10	0

7.2 Valvontasuunnitelman toteutuminen ja sen päivittäminen

Valvontasuunnitelma laaditaan neljäksi vuodeksi kerrallaan ja se noudattaa valtuustokauden rytmää. Valvontasuunnitelmaan voidaan tarvittaessa tehdä tarkennuksia ja sitä voidaan päivittää useamminkin, jos esim. lainsäädäntömuutokset tätä edellyttävät. Uuden valvontasuunnitelman laatimisen pohjana käytetään valvontajaksolta kertynyttä tietoa.

8 Valvonnan organisointi ja resurssit

8.1 Valvontaan käytettävissä olevat resurssit

Talousarvion 2017 mukaan ympäristönsuojelun tulosalueen toimintakulut vuonna 2017 ovat 584 800 euroa. Toimintatuottoarvio on 39 500 €.

Ympäristövalvonnan henkilöstöä on 3,5 ympäristönsuojelutarkastajaa, ympäristöntutkimuspäällikkö ja ympäristönsuojelupäällikkö ja tukitoimintana toimistos sihteeri.

Taulukko 7 Valvontaresurssien suuntaaminen

Nimike	Ympäristönsuojelutehtävät (htv)	Valvontatehtävät (htv)	Säännöllinen valvonta (htv)
Ympäristönsuojelupäällikkö	1	0,2	0,1

Ympäristöntutkimuspäällikkö	1	0,4	0,1
Ympäristönsuojelutarkastajat (3,5 henkeä)	3,5	0,8 (x 3,5)	0,3 (x 3,5)
Yhteensä (htv)	5,5	3,4	1,25

Säännöllisen valvonnan kohteille on nimetty vastuuvälvojat. Muiden valvontatehtävien osalta vastuulliset tarkastajat on määritetty tarkastajien tehtävänkuivassa.

Ympäristöministeriön valvontaohjeen mukaan valvontaan käytettävissä olevasta työajasta tulisi varata määräaikaistarkastuksiin noin 25–30 %. Muu aika jää raporttien tarkastuksiin, tarvittaviin ylimääräisiin tarkastuksiin, lausuntoihin, neuvontaan sekä muihin valvontatehtäviin.

Porvoossa ympäristövalvonnan työajasta 50% on mennyt toimenpidepyyntöjen käsittelyyn, neuvontaan, yleisen edun valvontaan, toiminnan kehittämiseen ja seurantaan. Päätöksiin ja niiden valmisteluun käytetty noin 30% ja haitankärsijöiden ilmoittamien kohteiden valvontaan 20% työajasta. Ohjelmoituun valvontaan on jäänyt noin 10% valvontaresurssista.

Suunnitelmakaudella 2017-2020 tullaan painottamaan suunnitelmallista valvontaa vähentämällä kevyempien valitusten tutkintaan käytettävää aikaa.

8.2 Vuosittain tehtävät valvontatoimenpiteet

Ympäristönsuojelu toteuttaa valvontaa tekemällä tarkastuksia, antamalla lausuntoja, käsittelemällä lupa- ja ilmoitusasioita sekä osallistumalla oman alansa asiantuntijoina erilaisiin suunnittelukokouksiin. Valvontatapahtumia on vuodessa noin 1300 kpl (1341 /2015).

Määrällisesti eniten työllistävät valvontakirjeet ja sähköpostit. Tarkastuksia tehtiin vertailuvuonna 2015 yhteensä 313 kpl.

8.3 Tehtävien priorisointi

Koska kaikkia lakisääteisiä tehtäviä ei aina voida hoitaa viivytyksettä, on tehtäviä tarpeen priorisoida. Ympäristövalvonnan tehtävien lakisääteisyyden vuoksi ei mitään osa-aluetta ole mahdollista jättää kokonaan hoitamatta. Priorisointi tehdään niin, ettei ympäristönsuojelun kannalta merkittävimpien asioiden käsittely viivästy tarpeettomasti.

Valvontaa priorisoidaan seuraavien periaatteiden mukaisesti:

Kiireelliset ja akuutit valvontatapaukset

- Tilanteet, joissa ympäristövahingon, laitoksen toimintahäiriön tai muun vastaavan tilanteen vuoksi voi aiheutua vakavaa vaaraa terveydelle tai ympäristölle luokitellaan kiireellisimmiksi.
- Kun on vaara peruuttamattomista vahingoista ympäristölle, terveydelle tai omaisuudelle, vahingot saattavat viivytyksestä suurentua tai valvonta vaikeutua, asiaan reagoidaan mahdollisimman nopeasti.

- Valvonnan kiireellisyyttä nostaa, jos on kysymys pohjavesialueesta tai muodostuu merkittäviä määriä vaarallista jätettä.

Lupavalvonta

- Lupavalvontaa toteutetaan valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti, ja se perustuu laitospäiväkohtaiseen ympäristöriskin arviointiin.
- Maa-aineslupia valvotaan säännöllisesti vuosittaisen katselmuksen yhteydessä ja muun valvonnan yhteydessä.
- Valvonnassa havaitut epäkohdat kirjataan tarkastusmuistioon ja ne pyritään poistamaan neuvotteluteitse sovittuun määräaikaan mennessä.
- Mikäli asia ei korjaannu, käytetään tarvittaessa hallintopakkoa.
- Poliisille tehdään tutkintapyyntöjä lainsäädännössä esitetyn perusteiden.

Vireillepanoasiat

Kirjalliset vireillepanot ja viranomaisen itse vireille panemat asiat käsitellään vireillepanon kiireellisyys huomioiden saapumisjärjestyksessä.

Toimenpidepyynnöt

- Toimenpidepyyntöjen tarpeellisuus ja kiireellisyys harkitaan tapauskohtaisesti.
- Käsittelyyn otetaan toimenpidepyynnöt, jotka koskevat säännöllisen valvonnan kohteita, tai jos on ilmeistä, että asia edellyttää viranomaisen omaa vireillepanoa.
- Vähäisiksi arvioidut haittailmoitukset kirjataan, mutta niitä otetaan käsiteltäväksi vain haitan-kärsijän kirjallisesta vireillepanosta tai muista erityisistä syistä.

8.4 Osaamisen ylläpito ja kehittäminen

Ympäristönsuojelun lainsäädäntö elää. Myös EU:n direktiivien soveltamisessa ja voimaannpanossa tapahtuu muutoksia. Teknologia, tuotantotavat sekä päästöjen mittaus- ja seurantatekniikat kehittyvät ja tietotekniikan ohjelmistoja päivitetään. Nämä edellyttävät henkilöstön jatkuvaa, ajantasaista koulutusta.

Ympäristövalvonnan henkilöstö seuraa aktiivisesti alalla tapahtuvaa kehitystä ja lainsäädännön muutoksia. Osaamista ylläpidetään ja kehitetään vuosittain tehtävän koulutussuunnitelman ohjauksella. Talousarvioon varataan tarvittava koulutusmääräraha.

8.5 Tietojärjestelmät

Ympäristönsuojelun valvontakohteiden tiedot tallennetaan SitoGis –paikkatieto-ohjelmaan. Tietoja päivitetään jatkuvasti ympäristönsuojelutarkastajien toimesta. Kiinteistörekisteripohjainen paikkatieto-ohjelma on tarkoitettu viranomaiskäyttöön (ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta).

Kaikki virallinen lähtevä ja saapuva posti merkitään Innofactorin Dynasty ohjelman diaariin. Ajantasaisesta diaarista voidaan tulostaa asian kaikki käsittelyvaiheet.

Jätelain 100 §:n mukaisesti jätehuoltorekisteriin merkittävät jätteenkeräystoiminnot merkitään valti-onhallinnon ylläpitämään VAHTI-tietojärjestelmään ja tallennetaan SitoGis-ohjelmaan. Myös ympäristönsuojelulain 65 §:n nojalla rekisteröivät toiminnot merkitään VAHTI-tietojärjestelmään ja SitoGis- paikkatieto-ohjelmaan.

Ympäristönsuojelun valvonnassa hyödynnetään myös valtion ympäristöhallinnon erilaisia tietojärjestelmiä, kuten ympäristö- ja paikkatietopalvelu OIVAA (sis. Hertta - ympäristötiedon hallintajärjestelmän sekä VAHTI - valvonta- ja kuormitustietojärjestelmän) ja maaperän tilan tietojärjestelmä MATTIa.

Haittailmoitukset kootaan erilliseen excell-pohjaiseen haittailmoitustaulukkoon. Tavoitteena on ilmoitusten koonti tulevaisuudessa suoraan CitoGis paikkatietojärjestelmään.

8.6 Asiakaspalvelu ja viestintä

Asiakkaat ohjataan ensisijaisesti Porvoon palvelupiste Kompassiin, missä heille voidaan tarjota yleisluontoista opastusta ja antaa tarvittavia hakemus- ja ilmoituslomakkeita. Yksityiskohtaisempaa neuvontaa tarvitsevat asiakkaat ohjataan eteenpäin ympäristönsuojeluun aiheesta vastaavalle viranhaltijalle.

Asiakkaat ottavat ympäristönsuojeluun yhteyttä myös suoraan puhelimitse ja sähkö-postitse sekä sopivat tarvittaessa viranhaltijoiden kanssa tapaamisajan.

Ympäristönsuojelun internetsivut pyritään pitämään ajantasaisina ja niitä päivitetään tarvittaessa.

8.7 Delegoinnit

Kaupungin johtosäännössä ympäristönsuojelupäällikölle on osoitettu seuraavat tehtävät:

1. Ottaa vastaan tilapäistä erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavaa toimintaa koskevia ilmoituksia.
2. Toimia maankäyttö- ja rakennuslain 103 f §:n 2 momentin mukaisena viranomaisena ja myöntää hakemuksesta vapautuksen saman säännöksen 1 momentissa tarkoitetusta velvollisuudesta johtaa kiinteistön hulevedet kunnan hulevesijärjestelmään.
3. Päättää ympäristönsuojelulain 157 §:ssä säädetyistä poikkeamista.

Rakennus- ja ympäristölautakunta on delegoinut ympäristönsuojelupäällikön päätettäväksi:

1. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 118 §:n mukaisista ilmoituksista päättäminen 122 §:n mukaisesti.
2. Ympäristönsuojelulain 172 §:n mukaiset tiedoksisaanti- ja tarkastusoikeudet.
3. Ympäristönsuojelulain 182 §:n mukaisesti väliaikaisesti antamaan 176 §:ssä tarkoitetun määräyksen ja tekemään 181 §:ssä tarkoitetun päätöksen.
4. Ympäristönsuojelulain 187 §:n mukainen virka-apupyyntö.
5. Ympäristönsuojelulain 188 §:n mukainen tutkintapyyntö mahdollisessa rikosasiassa.
6. Jätelain (646/2011) 123 §:n mukainen tarkastusoikeus.
7. Jätelain 126 §:n mukainen päätöksenteko, joka koskee rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemista kiireellisessä tapauksessa.

8. Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 9 luvun 4§:n mukaisten huvivenesatamien jätehuoltosuunnitelmien hyväksyminen

Ympäristönsuojelupäällikön päätöksellä on seuraavat oikeudet delegoitu edelleen ympäristöntutkimuspäällikölle ja ympäristönsuojelutarkastajille:

1. Ympäristönsuojelulain 172 §:n mukaiset tiedoksisaanti- ja tarkastusoikeudet.
2. Ympäristönsuojelulain 182 §:n mukaisesti antaa väliaikaisesti Ysl 176 §:ssä tarkoitettu määräys ja tehdä Ysl 181 §:ssä tarkoitettu päätös.
3. Ympäristönsuojelulain 187 §:n mukaisen virka-apupyynnön tekeminen.
4. Ympäristönsuojelulain 188 §:n mukaisen tutkintapyynnön tekeminen mahdollisessa rikosasiassa.
5. Jätelain (646/2011) 123 §:n mukainen tarkastusoikeus.
6. Jätelain 126 §:n mukainen päätöksenteko, joka koskee rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemista kiireellisessä tapauksessa.

8.8 Viranomaisten välinen yhteistyö

Ympäristönsuojelulain mukaisia yleisiä valvontaviranomaisia ovat ELY -keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Viranomaisten toimivalta on rinnakkainen. Jätelaissa on erikseen säädetty tehtävistä, joissa toimivalta on vain nimetyllä valvontaviranomaisella. Vesilain 1 luvun 7 § tarkoitettuina valvontaviranomaisina toimivat ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Vesilain mukaista hallintopakkoa käyttää AVI, mutta ei muuten toimi valvontaviranomaisena.

Lupa- ja valvontaviranomaisten on oltava keskenään riittävässä yhteistyössä (YsA 713/2014 39§).

Porvoossa ympäristönsuojeluviranomainen on rakennus- ja ympäristölautakunta. Lupa- ja valvontaviranomaisia ovat myös rakennusvalvonta ja terveydensuojelu. Valtion lupaviranomaisena toimii Etelä-Suomen aluehallintovirasto (AVI) ja valvontaviranomaisena Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Pelastusviranomaisena toimii Itä-Uudenmaan pelastuslaitos ja poliisiviranomaisena Itä-Uudenmaan poliisilaitos. Terveydensuojelu toimii Porvoon, Loviisan, Sipoon, Lapinjärven, Pornaisten ja Askolan kuntayhtymänä.

Ympäristövahingon sattuessa yhteistyötä tehdään pelastuslaitoksen kanssa. Tällaisia tilanteita ovat muun muassa öljy- ja kemikaalivahingot, tehdaspalot tai liikenneonnettomuudet. Pelastusviranomainen aloittaa ensisijaisesti ympäristövahingon torjunnan. Ympäristöviranomaisen velvollisuus on tehdä maastotarkastus, arvioida vahinkotilanne ja tarvittavat toimenpiteet.

Sekä roskaaminen, että rakennuspaikan käyttö ympäristöä rumentavalla tavalla kuuluvat Porvoossa RYL:ssä käsiteltäviin asioihin. Harkinta YsL:n tai MRL:n soveltamisesta tehdään tapauskohtaisesti yhteistyössä ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan kanssa.

Taulukko 9 Taulukko yhteistyötahoista

Yhteistyöviranomainen	Valvontakohteet
-----------------------	-----------------

Rakennusvalvonta	rakennuslupahakemukset, hajajätevesisuunnitelmat, ylijäämämaiden läjittäminen, roskaamiskohteet, hevostallit
Terveysturvatoimet	ympäristölupahakemukset, maatalouskohteet, tapahtumat, joissa elintarvikkeita, jätehuolto, talousvesiasiat
Kaupunkisuunnittelu	kaavahankkeet
Kuntatekniikka	yleiset alueet, infran rakentaminen ja ylläpito
Jätehuoltoviranomainen	jätelain kohteet, liittyminen jätehuoltoon
Maaseututoimi	maatalouskohteet, maatalouden ympäristönsuojelu
Vesi- ja jätehuoltolaitokset	vesi- ja jätehuollon valvontakohteet
Naapurikunnat ja Keski-Uusimaa	vaikutuksiltaan kunnan rajat ylittävät kohteet (melu, louhinta), ympäristörikokset,
Uudenmaan ELY-keskus	ympäristöluvut, pilaantuneiden maiden puhdistaminen, onnettomuustilanteet, maatalouden ympäristönsuojelu, vesiensuojelu, luonnonsuojelu
Etelä-Suomen aluehallintovirasto	ympäristöluvut
Itä-Uudenmaan pelastuslaitos	öljyntorjunta, öljysäiliöt, kemikaalikohteet, onnettomuudet
Itä-Uudenmaan poliisi	rikkomustilanteet
TUKES	tarkastuskäynnit kemikaalien varastointi
Evira	maatalouskohteet: lannoitus, eläinperäiset jätteet
Museovirasto	ympäristölupien valmistelu, pima-kohteet
Tulli	tarkastuskäynnit, luvattomat kaatopaikat
SYKE	öljyvahingot merialueella, jätteiden siirrot
Kilpilahden ympäristönsuojelun yhteistyöryhmä	Kilpilahden alueen ympäristöasiat